

آیین نامه بهداشت کار در مراعات کشاورزی، دامداری و مرغداریهای سراسر کشور

فصل اول-هدف

ماده ۱- این آئین نامه در اجرای مفاد ماده ۸۵ قانون کار در خصوص وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی جهت **جلوگیری از بیماریهای شغلی و تامین بهداشت کار و کارگر و محیط کار و مواد (۱) و (۴) قانون مذکور مبتنی بر شمول قانون بر کارفرمایان، کارگران، کارگاهها و موسسات کشاورزی و لزوم تبعیت از مقررات مرتبط و ماده (۱۴۷) آن مبنی بر تکلیف دولت به ارایه خدمات بهداشتی، درمانی به کارگران و کشاورزان و دارندگان مشاغل مذکور و خانواده آنها تنظیم و تصویب گردید و رعایت مفاد آن برای کلیه دامداران، تولیدکنندگان طیور و کارگران، کارآموزان دامداری و زنبورداری، پرورش ماهی و تشکیلات وزارت جهاد کشاورزی الزامی می باشد.**

فصل دوم-تعاریف اصطلاحات

ماده ۲- دستورالعمل های مربوط به **تاسیسات کارگاه از نظر بهداشت** به مجموعه مقرراتی گفته می شود که بر اساس قانون وظایف و تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و قانون کار و تبصره یک ماده (۹۶) و مفاد ماده (۱۸۵) این قانون تهیه و تنظیم و تصویب گشته و به اجرا گذارده شده اند.

ماده ۳- بازرسی و اظهار نظر در زمینه بهداشتی و غیربهداشتی بودن موسسه ها و واحدهای موضوع این آئین نامه از وظایف خاص کارشناسان بهداشت حرفه ای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کنترل اعلام نظر در خصوص سایر مسائل بهداشتی مرتبط با دام و دامداری و فرآورده های خام دامی بعهده دامپزشکان و کارشناسان دامپروری و تابع قوانین و مقررات خاص خود می باشد.

ماده ۴- دامداری به محلی گفته می شود که دامدار در آن با کمک کارگران دامداری به نگهداری، تکثیر و تعلیف دام اعم از گاو، گوسفند و ... جهت تولید فرآورده های لبنی یا گوشتی می پردازد.

ماده ۵- مجتمع دامپروری به مجموعه ای از واحدهای دامداری گفته می شود که در مجاورت یکدیگر و تحت اداره مدیریت واحد قرار دارند. این مجتمع ها می توانند دارای تاسیسات کارگاهی و بهداشتی واحد متناسب با استانداردهای مقرر در قوانین و مقررات حاکم باشند.

ماده ۶- تاسیسات و واحدهای موضوع این آیین نامه به دو بخش تقسیم می گردند:

الف- تاسیسات بهداشتی کارگاه که شامل ساختمان، تاسیسات و محل نگهداری دام، طیور، علوفه، مواد غذایی لازم، سیستم تهویه، حرارت، روشنائی، آب و ... می باشد.

ب) تسهیلات بهداشتی وابسته به کارگاه که شامل خانه کارگری (محل اسکان نیروی کار، استراحت، تهیه گرم کردن و پخش و صرف غذا توسط آنان) حمام، رختکن، دستشویی، توالت، جعبه کمکهای اولیه و غیره می باشد .

ماده ۷- کارگاه خانگی به محلی گفته می شود که در مجاورت و یا در قسمتی از محل مسکونی قرار داشته و در آن به پرورش دام و طیور پرداخته می شود. مفاد این آئین نامه در خصوص این کارگاهها و کارگاههای خویش فرما نیز لازم الاجرا می باشد.

فصل سوم- بهداشت کارگران شاغل در دامداریها و دامپروریها

ماده ۸- کارفرمای دامداری، مرغداری و یا واحدهای کشاورزی موظف است **آموزش های لازم** را به نیروی کار خود داده و در بالاترین سطح آموزش آنان کوشش مداوم نماید.

کارگران واحدهای موضوع این آئین نامه نیز مکلفند آموزش های دریافتی را بکار بسته و در صورت ابهام توضیحات لازم را از کارفرما بخواهند.

ماده ۹- کارفرمایان دامداریها، مرغداریها و زنبورداریها و کارگاههای مربوط به تکثیر و پرورش ماهی و کرم ابریشم موظفند به هزینه خود **لباس کار، دستکش، چکمه، عینک و کلاه توری** مخصوص بر حسب مورد برای کارگران خود تهیه کرده و در اختیار آنان قرار دهند.

ماده ۱۰- کارفرمایان واحدهای مشمول و موضوع این آئین نامه موظفند امکانات آموزشی و رعایت مقررات بهداشتی را به ویژه برای آن دسته از نیروی کار خود که بر حسب مورد در ارتباط مستقیم با دام، طیور، زنبور و ... و تیمار دام، دوشیدن شیر، اسپرم گیری و تلقیح اسپرم و جفت گیری طبیعی می باشند فراهم آورند.

ماده ۱۱- کارفرمای کارگاه کشاورزی (دامداری) مکلف است بمحض مشاهده علایم مسمومیت یا بیماری مشترک انسان و دام در خود و یا هر یک از کارگران کشاورزی دیگر ضمن اطلاع فوری به مراکز بهداشتی درمانی، جهت تأمین معالجات پزشکی اقدام نماید. در کارگاههایی که حسب بعد کارگری ملزم به داشتن مراکز ویژه ارائه خدمات بهداشتی به کارگران هستند. کارفرما ملزم به استفاده از کارشناسان بهداشت حرفه ای و یا تربیت افرادی جهت ارائه کمک های اولیه به آسیب دیدگان می باشد.

تبصره- کارفرما و یا مسئول واحد دامی یا جایگاه نگهداری دام (خویش فرما، مستاجر و ...) موظف است بلافاصله به ترتیبی که مراکز بهداشتی درمانی محلی اعلام نموده اند مراتب را بصورت کتبی به مراکز فوق الذکر اعلام نمایند.

ماده ۱۲- کارگران شاغل در واحدهای کشاورزی موضوع این آئین نامه موظفند کلیه آموزش های فراگرفته را به کار بندند و کلیه اصول بهداشتی و از جمله استحمام و شستشوی لباس خود را در پایان کار روزانه رعایت نمایند.

ماده ۱۳- کارگران شاغل در دامداریها و دامپروریها باید علیه **بیماریهای واگیر نظیر کزاز، دیفتری، شاربین و غیره واکسینه گشته و سالیانه تحت معاینات دوره ای پزشکی قرار گرفته و کارت بهداشتی لازم برای آنان صادر گردد.** بدون رعایت موارد فوق فعالیت کارگران در اینگونه واحدها مجاز نمی باشد.

معاینات دوره ای به تنهایی از کارفرما در خصوص اقدامات بهداشتی لازم جهت مقابله و پیشگیری از بیماریهای مشترک انسان و دام و به خصوص در مواقع اپیدمی سلب مسئولیت نمی کند. کارفرما مکلف است در جریان چگونگی انجام اقدامات بهداشتی، درمانی مورد لزوم در چنین مواقعی باشد.

ماده ۱۴- سرویس های بهداشتی کارگاهها و تاسیسات دامداری، دامپروری و ... موضوع ماده ۶ این آئین نامه باید دارای شرایط بهداشتی کامل محیط کار باشند.

ماده ۱۵- درب و پنجره های دامداریها، دامپروریها، زنبورداریها، مکانهای مسکونی و ساختمانهایی که در کارگاههای مزبور وجود دارند باید مجهز به تورهای سیمی ریز و حفاظ و موانع مناسب جهت جلوگیری از ورود حشرات و حیوانات به این مکانها و منازل کارگران باشند.

ماده ۱۶- محللای جمع آوری فضولات باید بصورت حوضچه های بتونی دارای جدار سخت و صاف و بدون شکاف و قابل شستشو و در محلی تعبیه گردند که دور از محل نگاهداری دام و طیور، زنبور و زندگی کارگران باشند. این حوضچه ها باید دائما تمیز و ضد عفونی گردند.

ماده ۱۷- جهت جلوگیری از آلودگی محیط زیست و پخش بو، چاههای دفن لاشه ها باید دارای عمق کافی بوده و در محلی محفوظ قرار داشته باشند.

تبصره - لاشه ها باید طبق روش های علمی و تخصصی معدوم گردند در نتیجه کارفرما ملزم به فراهم ساختن امکانات و پیش بینی های لازم در این خصوص می باشد.

ماده ۱۸- کارگاههای دامداری و دامپروری و منازل مسکونی و سایر ساختمانهای داخل این کارگاهها باید مرتبا ضد عفونی گردند.

تبصره - واحدهای دامی موضوع این آئین نامه موظف به انجام پیش بینی های لازم برای دفع بهداشتی پساب جایگاههای نگهداری دام (شامل واحدهای دامی خانگی) و از جمله تعبیه سیستم جمع آوری و یا تصفیه پساب حسب شرایط محلی و دستورالعمل های صادر شده از مراکز بهداشتی درمانی می باشند.

ماده ۱۹- کارگران شاغل در مشاغل وابسته به کار کشاورزی که با ماشین آلات صنعتی و یا کشاورزی سر و کار دارند، از نظر مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار کشاورزی مشمول آئین نامه های مربوط به قانون کار خواهند بود.

ماده ۲۰- این آئین نامه در سه فصل و ۱۹ ماده و ۴ تبصره در تاریخ ۱۳۸۷/۱/۷ به امضای وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید و پس از ابلاغ لازم الاجرا می باشد.